

Povijest udruge

U monografiji udruge objavljenoj posljednjih desetljeća, profesor Tullio Vorano, povjesničar i predsjednik izvršnog vijeća udruge, potvrđuje da je 1945. i 1946. djelovala slična organizacija pod nazivom Talijanska unija Labin. Klub je najprije bio smješten u prostorijama bivšeg Društva uzajamne pomoći labinskih radnika, zatim na drugom katu Caffè grande u Borgu (na glavnom trgu starog grada Labina), a zatim u današnjim prostorijama, koje su prije bile zauzete od Tehničke rudarske škole. Prvi predsjednik Kluba bio je Plinio Basiaco koji je pod udarom Informbiroa bio prisiljen dati ostavku i odležati u zatvoru na Golom otoku. Zbog toga je Predsjedništvo UIIF-a raspustilo odbore Labina i Raša kako bi ih "očistilo od štetnih elemenata" i imenovalo jednako toliko odbora za promicanje.

Antonio Brunetti (1948.-1952.) pozvan je na čelo kluba Labin, a nakon njega Piero Tomaz. Sljedećih godina, kada je u Labinu došlo do nestanka institucionalne dvojezičnosti i definitivnog zatvaranja talijanske škole, tu su poziciju obnašali Giorgio Giambastiani i Rino Rivoli. Leandro Signorelli je izabran za predsjednika nakon transformacije, 1972. iz Kluba u Zajednicu Talijana, zbog želje UIIF-a da "zajamči subjektivnu ulogu, punu autonomiju i veće sudjelovanje sunarodnjaka u političkom, kulturnom i društvenom životu zemlje". Slijedio ga je Claudio Galvani, koji je tu ulogu obnašao tri mandata, a nakon čije ostavke, 1994. godine, konce Zajednice preuzima Dino Persi, zatim Nagua Giurici te potom Daniela Mohorović, koja i danas predsjeda Zajednicom Talijana Labin.

Godine 1993. Zajednica je uspjela dobiti status autohtone manjine na teritoriju labinštine i to je upisano u novi građanski statut. Udruga je 1996. godine dala zapažen doprinos osnivanju tamošnjeg Društva "Dante Alighieri". Te godine Zajednica je prvi put službeno sudjelovala na susretima prognanika, prilikom skupa u Veroni, i od tog trenutka uvijek je sudjelovala na tim susretima s brojnim sudionicima, uspostavljajući tako odnose prijateljstva i suradnje s Radničkim društvom uzajamne pomoći.

Giuseppina Martinuzzi

Udruga od svog osnutka nosi ime slavne Giuseppine Martinuzzi iz Labina. Rođena u Labinu 14. veljače 1844. i umrla u svom rodnom gradu 25. studenog 1925., gotovo potpuno samouka, nakon položenih kvalifikacijskih ispita, posvetila se učiteljstvu, obavljajući taj poziv u popularnim školama Labin, Galižana, Muggia a posebno u Trstu. Vrsna pedagoginja, surađivala je s raznim pedagoškim časopisima, a postala je poznata, među ostalim, i po svom "Mnemotehničkom priručniku", napisanom sa željom da učenicima

olakša pamćenje lekcija i pomogne im u procesu učenja. Zajedno s kolegama pripremala je udžbenike za osnovne škole. Bila je nadarena pjesnikinja i spisateljica, a njezino najbolje djelo je pjesma "Ingiustizia" ("Nepravda") iz 1907. Iako je dolazila iz građanske klase iredentističkih tendencija, u zrelim se godinama borila u socijalističkim redovima, a od 1921. i u komunističkim. Održala je mnoge javne skupove u Trstu i Istri propagirajući emancipaciju radničke klase kroz obrazovanje i boreći se, posebice, za prava žena. Treba istaknuti njezino zalaganje za ostvarivanje prava slavenskog stanovništva, posebice na području obrazovanja, kao preduvjet za suradnju i uspostavljanje miroljubivih odnosa s Talijanima iz Istre. Bila je vizionarka i u mnogočemu ispred svog vremena. Tijekom godina stvorila je knjižnicu i darovala ju Labinu u spomen na svoje roditelje.